

ฤทธากินหารของการประเมินผล

จุดหักเหของการลงทุนลงแรง คือคำตอบว่า ‘คุ้มหรือไม่’ หรือ ‘การประเมินผล’

ถ้าเป็นเชิงพาณิชย์ก็จะใช้ผลกำไรเป็นตัวเงินวัดว่า **เมื่อประเมินผลแล้ว กำไรหรือขาดทุน** แต่หน่วยงานของรัฐย่อมหลีกเลี่ยงดัชนีชี้วัดทางเงินตรา **เพราะได้รับผลทางด้านสังคมและสาธารณสุขมากกว่าทางด้านเศรษฐกิจ** และการแปลงผลด้านนามธรรมให้เป็นเม็ดเงินนั้นย่อมเป็นขั้นตอนที่ฟังแสงหาในลำดับต่อไป

แต่ประเด็นสำคัญของการประเมินผลต่อโครงการหรือมาตรการใดใด คือ สามารถทำให้ห้วอกสะท้าน **เพราะหวาดระแวงว่าจะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ด้านความล้มเหลว มากกว่าความสำเร็จ**

จึงควรยินดีมากกว่าจะหวาดระแวงที่ได้เห็นผลการประเมินอย่างเป็นหลักเป็นฐานในหลายเรื่อง หลากแหล่งที่มา **ไม่ว่าจะเป็นวิธโรคตามตะเข็บชายแดนที่หนาแน่นด้วยแรงงานต่างด้าว หรือในจังหวัดที่มีเฉพาะคนท้องถิ่น**

ที่สำคัญคือ **ความสำเร็จในการควบคุมโรคหัดในคาบทศวรรษของจังหวัดสุพรรณบุรี และการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในจังหวัดมหาสารคาม**

ในพื้นที่พิเศษซึ่งมีกรอบบังคับของบริบททางวัฒนธรรมประเพณี และปัญหาสาธารณสุข ย่อมทำให้ผลสัมฤทธิ์นั้น **‘เข้มข้น’** เกินมิติพื้น ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพชุมชนมุสลิมตามหลักศาสนาในโรงพยาบาลท่าศาลา นครศรีธรรมราช และใช้หวัดนก ในสุโขทัย และหนองบัวลำภู

ในอนาคตข้างหน้า ยุทธศาสตร์กับการรับมือโรค ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงที่เป็นกุญแจสำคัญของ **ชัยชนะที่มีประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เบาทหวานในบางกรวย และ การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขต่างชาติในโรงงานแถวแม่สอด**

เสริมทัพหลังในเล่มด้วยการทำงานด้านอนามัยแม่และเด็ก งานวางแผน และศัลยกรรม

แล้วยังต้องการอะไรอีก

พิภพ จันทร์เรือง ผนวก .